

Rapport 2008:109

Arkeologisk förundersökning

Omrörda kulturlager i kv Arbetaren 8 i Vadstena

RAÄ 21
kv Arbetaren 8, Motalagatan 10
Vadstena stad och kommun
Östergötlands län

Marie Ohlsén

Omrörda kulturlager i kv Arbetaren 8 i Vadstena

Innehåll	
Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter	7

Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N   F Ö R   A R K E O L O G I

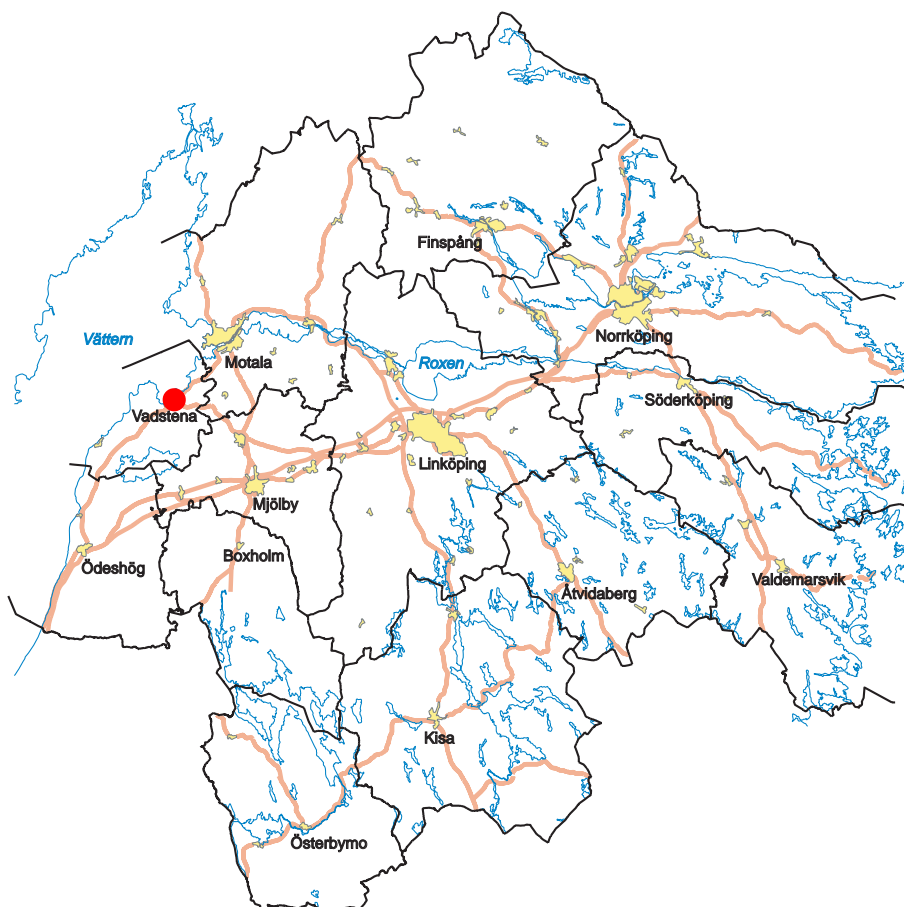
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

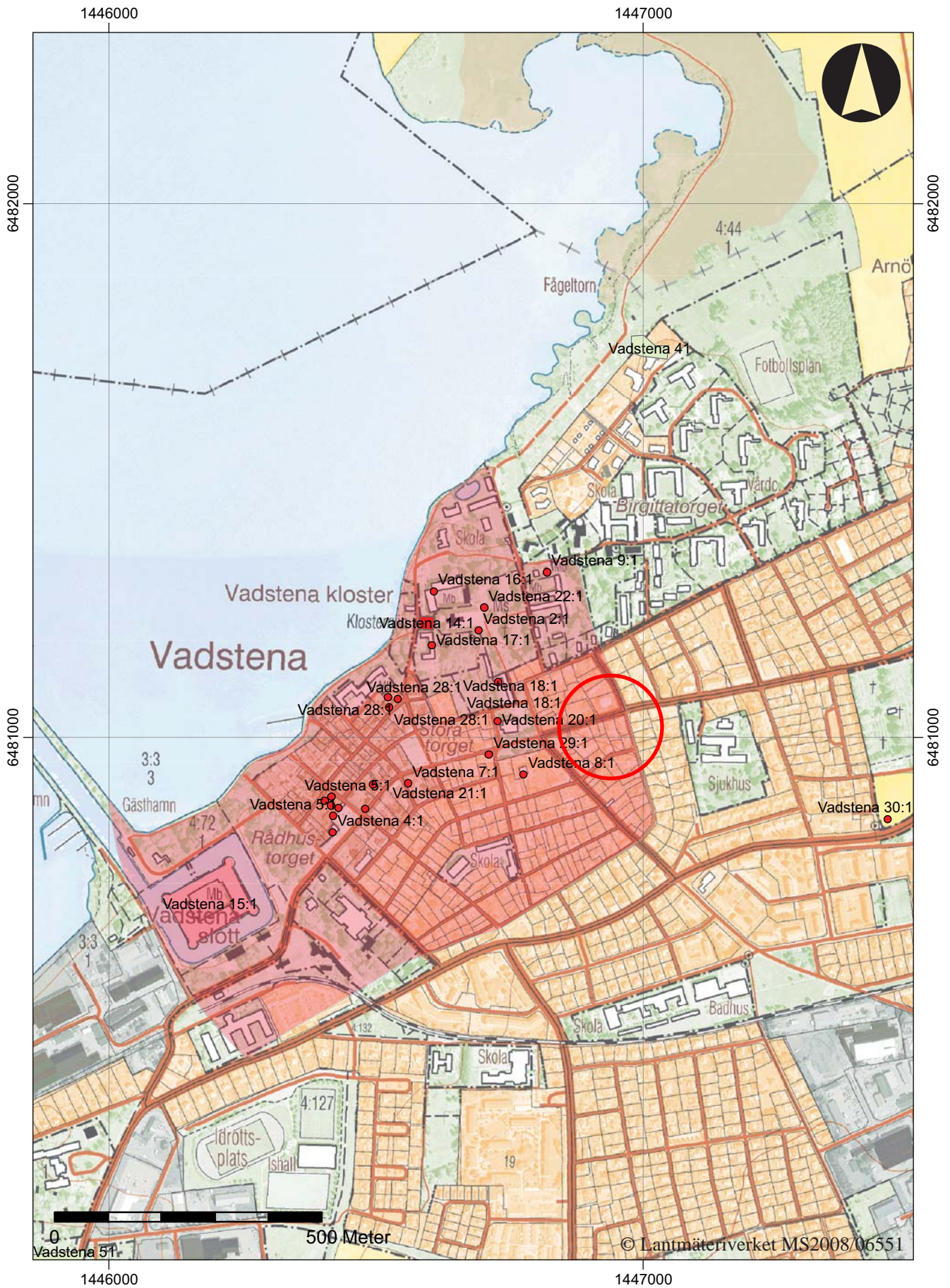
Sammanfattning

I samband med en akut vattenläcka utförde Östergötlands länsmuseum i mars 2000 en arkeologisk förundersökning i kv Arbetaren 8, Motalagatan 10 i Vadstena. Förundersökningen utfördes utmed en ca 10 m lång sträcka i samband med schaktningen.

Vid det arkeologiska arbetet framkom inga intakta kulturlager utan endast omrörda lager påträffades. De innehöll fajans, tegel och ben. På en nivå av 0,55 m under markytan fanns ett kalkflislager som tolkades som en gårdsplan. Arbetet med vattenläckan kunde fortgå utan vidare arkeologiska åtgärder.

Marie Ohlsén
avdelningschef

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde, den 24 mars 2000, en arkeologisk förundersökning i samband med att en akut vattenläcka skulle åtgärdas i kv Arbetaren 8, Motalagatan 10 i Vadstena. Förundersökningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Vadstena hus, Anders Engdahl, som även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt skrivandet av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Den aktuella fastigheten ligger i den nordöstra utkanten av den medeltida staden RAÄ 21. Inom detta område har flera arkeologiska undersökningar utförts. Det har bland annat utförts arbeten inom kv Arbetaren 1 där en stenmur och ett kalkstengolv påträffades år 1951. Dessa lämningar antogs vara rester efter en byggnad uppförd av Ivar Axelsson Tott år 1474 (Hasselmo 1982). Inom kv Arbetaren 37 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning år 1990. Vid denna framkom spår efter en sänka (dike eller ruddamm?). Sänkan har vid något tillfälle fyllts igen och täckts med en broläggning (Tagesson 1990).

I kv Arbetaren 1 genomfördes en arkeologisk förundersökning år 1993 med anledning av dragnings av nytt VA. Vid undersökningen framkom kulturlager med en mäktighet mellan 0,35 och 0,55 m. I schaktet påträffades även en stenläggning, en risbädd och ett dike med en avloppsledning av trä (Feldt 1994). Under senare år har arkeologiska undersökningar utförts i kvarteret Arbetarens norr del och i Motalagatan. Vid undersökningarna har kraftiga kulturlager undersökts och dokumenterats (Lundberg 2008, muntligen).

Syfte

Syftet med förundersökningen var att genom antikvarisk kontroll tillse att inga kulturlager eller anläggningar skadades vid schaktningen. Om detta inte gick att undvika skulle fornlämningen dokumenteras i avseende att fastställa dess karaktär, omfattning och datering.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen utfördes som en antikvarisk kontroll i samband med schaktningen. Schaktningen utfördes längs med en befintlig vattenledning. En översiktsritning i skala 1:20 upprättades. Dokumentationsmaterialet i form av ritning förvaras på Östergötlands länsmuseum. Inga fynd tillvaratogs. Ingen fotodokumentation genomfördes.

Resultat och tolkning

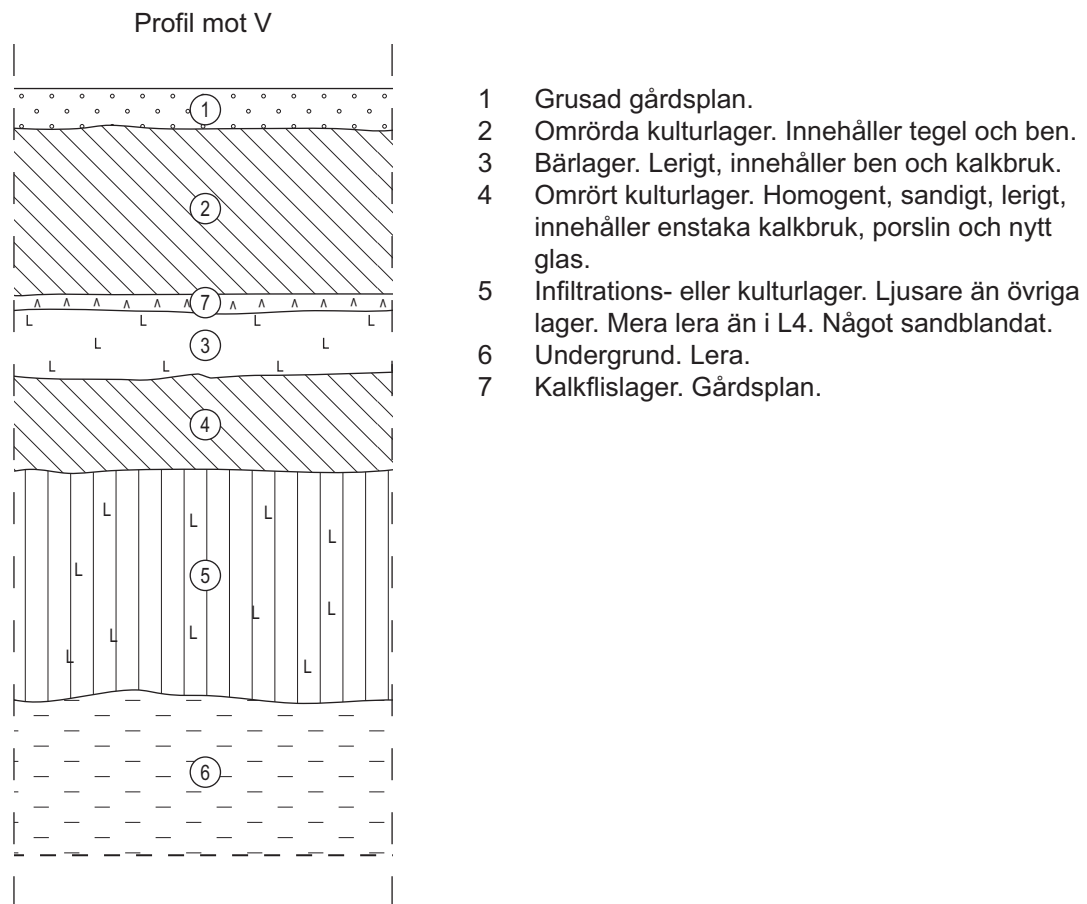
I samband med schaktningar för en akut vattenläcka utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning vid ovan rubricerad fastighet. Schaktet var ca 10 m långt och 2 m brett samt 2 m djupt. Vid förundersökningen påträffades kraftiga kulturlager som dock vid en noggrann undersökning visade sig vara omrörda kulturlager. De rördes troligen om i samband med att den äldre vattenledningen grävdes ned. De innehöll bland annat fajans, porslin, sentida glas och djurben. På ett djup av 0,55 m framkom ett 0,05 m tjockt kalkflislager, detta tolkas som en gårdsplan. Under detta lager fanns ett bärlager.

Referenser

- Feldt A-C. 1994. *Kv Arbetaren 1. Fornlämning nr 2. Vadstena. Östergötland*. Östergötlands länsmuseum. Rapport. Linköping.
- Hasselmo M. 1982. *Vadstena*. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer. Rapport. *Medeltidsstaden 36*.
- Lundberg A. 2008. *Kv Arbetaren och Motalagatan, Vadstena, Östergötland*. Arkeologiska förundersökningar. Muntligen. Östergötlands länsmuseum
- Tagesson G. 1990. Arkeologisk förundersökning. *Kv Arbetaren 37, Vadstena. Östergötland*. Östergötlands länsmuseum. Rapport. Linköping

Figur 3. Utsnitt ur Stadskartan visande schaktsträckan i kv Arbetaren 8. Skala 1:1 000.

Figur 4. Sektionsritning. Skala 1:20.

Tekniska uppgifter

Lokal kv Arbetaren 8, Motalagatan 10
Stad Vadstena
Kommun Vadstena
Län och landskap Östergötland

Fornlämningsnummer RAÄ 21

Ekonomiska kartans blad 084 69 (8E 6j Vadstena)
Koordinater X6481100, Y1446950
Koordinatsystem RT90 2,5gonV

Typ av undersökning Arkeologisk förundersökning
Länsstyrelsens dnr -
Länsstyrelsens handläggare C Claréus
Länsstyrelsens beslut Muntligt
ÖLM dnr 163/00
ÖLM projektnr 6433

Uppdragsgivare Wadstena Hus AB
Kostnadsansvarig Wadstena Hus AB

Projektledare Marie Ohlsén
Personal -

Fältarbetstid 2000-03-24
Totalt undersöktes 10 löpm

Fynd Nej
Foto Nej
Analyser Nej

Grafik Lasse Norr
Renritning Lasse Norr
Grafisk form Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273 Rapport 2008:109 © Östergötlands länsmuseum

I samband med en akut vattenläcka utförde Östergötlands länsmuseum i mars 2000 en arkeologisk förundersökning i kv Arbetaren 8, Motalagatan 10 i Vadstena. Förundersökningen utfördes utmed en ca 10 m lång sträcka i samband med schaktningen.

Vid det arkeologiska arbetet framkom inga intakta kulturlager utan endast omrörda lager påträffades. De innehöll bland annat fajans, sentida glas och ben. På en nivå av 0,55 m under markytan fanns ett kalkflislager som tolkades som en gårdsplan. Arbetet med vattenläckan kunde fortgå utan vidare arkeologiska åtgärder.